

Kunnat

Kunnille tiedoksi

Vesihuoltolain uudistuksen toimeenpano edellyttää varautumista talous- ja toimintasuunnittelussa

Vesihuoltolain muutokset tuovat kunnille uusia tehtäviä ja velvoitteita, joiden toteuttaminen edellyttää riittäviä henkilöstö- ja talousresursseja. Elinvoimakeskus muistuttaa kuntia huomioimaan nämä tehtävät tulevien vuosien talousarvioissa ja toiminnan suunnittelussa.

Keskeiset uudet velvoitteet ovat:

1. Vastuutahojen nimeäminen kunnan vesihuoltotehtäviin 1.1.2028 mennessä

Kunnan tulee hallintosäännössä antaa määräykset vesihuoltolain mukaisista tehtävistä vastaavista kunnan viranomaisista. Kyseisiä tehtäviä ovat:

- vesihuollon yleinen kehittäminen kunnassa
- vesihuoltosuunnitelman laadinta ja hyväksyminen
- järjestämisvelvollisuuden ja vesihuollon turvaamisvelvollisuuden täyttäminen
- toiminta-alueiden valmistelu ja niistä päättäminen
- kunnan etuosto-oikeuden käyttäminen.

2. Kunnan vesihuoltosuunnitelma 1.1.2028 mennessä

Kunnan tulee laatia ja ylläpitää vesihuollon kehittämistä ja järjestämistä tukeva vesihuoltosuunnitelma. Suunnitelma on keskeinen työkalu kunnan vesihuollon kehittämis- ja järjestämisvastuun toteuttamisessa. Suunnitelman laatiminen edellyttää tietojen kokoamista sekä tiivistä yhteistyötä vesihuoltolaitosten, tukkuvesihuoltolaitosten ja muiden kuntien ja keskeisten sidosryhmien kanssa. Suunnitelma on sovitettava yhteen toteutuneen yhdyskuntakehityksen ja alueidenkäytön suunnittelun kanssa. Lisäksi siinä on huomioitava vesihuollon alueellinen yleissuunnittelu.

3. Toiminta-alueiden päivittäminen 1.2.2031 mennessä

Kuntien tulee tehdä toiminta-aluepäätökset kaikille kunnan alueella toimiville vesihuoltolaitoksille sekä niille toimijoille, joilla on voimassa oleva toiminta-alue. Päätöksellä määritetään lain edellytysten mukaan rajattu toiminta-alue tai tehdään päätös, ettei laitokselle ole tarpeen hyväksyä toiminta-aluetta.

Toiminta-alueiden päivittäminen on tarkoituksenmukaista tehdä kunnan vesihuoltosuunnitelman hyväksymisen jälkeen. Tällöin päivittämisessä voidaan hyödyntää vesihuoltosuunnitelmaa varten kerättyjä pohjatietoja ja selvityksiä sekä saadaan varmistettua, että toiminta-alueet toteuttavat kunnan vesihuoltosuunnitelman tavoitteita.

4. Omistajuuteen ja omistajaohjaukseen liittyvät velvoitteet

Lakiin on lisätty vesihuoltolaitosten omistuksen säilyttämistä ja omistajaohjausta koskevia säännöksiä. Kuntien on huolehdittava siitä, että omistajaohjaus ja päätöksenteko vastaavat uuden lainsäädännön vaatimuksia.

Kuntien tulee mm. varmistaa, että kunnallisilla vesihuoltolaitoksilla on riittävät resurssit vesihuoltotehtävien hoitamiseen ja laitoksen asiakkailta perimät maksut mahdollistavat vesihuollosta huolehtimisen lain edellyttämällä tavalla. Maksuilla tulee kattaa laitoksen uus- ja korvausinvestoinnit ja kustannukset. Lisäksi maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle. Tulouttaminen, joka johtaa siihen, ettei vesihuoltolaitos kykene kattamaan perimillään maksuilla laitoksen uus- ja korjausinvestointeja ja kustannuksia, ei ole sallittua.

Velvoitteet on täytettävä asetettuihin määräaikoihin mennessä

Lain siirtymäsäännösten mukaan kunnan tulee huolehtia uusien velvoitteiden toimeenpanosta säädetyissä määräajoissa. Erityisesti vesihuoltosuunnitelman laatiminen sekä toiminta-alueiden tarkastelu voivat edellyttää laajaa valmistelutyötä, minkä vuoksi tarvittavat resurssit tulee varata hyvissä ajoin.

Vesihuoltosuunnitelman laadinnassa sekä toiminta-alueiden määrittämisessä kunnat voivat halutessaan hyödyntää vesihuollon suunnittelua tarjoavia konsulttiyrityksiä. On kuitenkin tärkeää muistaa, että asioiden valmistelussa tarvitaan lisäksi huomattavaa panostusta kunnan sisällä.

Lausuntojen pyytäminen ja päätösten toimittaminen

Muistutamme, että kunnan tulee pyytää kaikilta vesihuoltolain valvontaviranomaisilta lausunnot vesihuoltosuunnitelmasta ja toiminta-alueista ennen päätöksen tekoa. Vireillä olevista asioista tulee myös tiedottaa kattavasti.

Vesihuoltolain nojalla tehdyt kunnan päätökset ja hyväksytyt asiakirjat tulee toimittaa tiedoksi valvontaviranomaisille. Päätösten toimittaminen helpottaa lain toimeenpanon seurantaa ja valvontaa sekä edistää viranomaisyhteistyötä. Lisäksi päätösten lainvoimaiseksi tuleminen edellyttää päätösten asianmukaista tiedoksiantoa.

Elinvoimakeskukselle lausuntopyynnöt, asiakirjat ja päätökset toimitetaan kirjaamoon: kirjaamo.kaakkois-suomi@elinvoimakeskus.fi tai sähköisen asioinnin kautta: [Kunnan yleinen asiointilomake](#).

Lisätietoja vesihuoltolain toimeenpanosta ja kuntien tehtävistä löytyy [elinvoimakeskuksen laatimista ohjeista](#) sekä [Kuntaliiton toimittamasta yleiskirjeestä 6/2026](#).

Kirje

25.8.2026

Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus

PL 30, 00072 Elinvoimakeskus

Puhelinvaihde 0295 036 100

kirjaamo.kaakkois-suomi@elinvoimakeskus.fi

www.elinvoimakeskus.fi

Y-tunnus 2296962-1